

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Staur. Dr. GH. CIUHANU

ABONAMENTE:
Pentru 1 An . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

Romania

Ispitele Romei papale

Deabia că se sfârșiră alergările prin țară, începute la sfârșitul primăverii de nunțul papal în lung și în latul țării, făcute într'un chip așa de neporivit cu situația unui reprezentant diplomatic, și iată, spre sfârșit de vară, apare între noi al doilea trimis al Romei, cardinalul Eugen Tisserant, șeful Congregației Romane pentru Orient, colindând pe aceleași urme ale nunțului papal.

Nu erau, oare, suficiente și de perfect credit informațiile luate pe teren de nunțul? Sau de ce mai trebuia să vină în inspecție și cardinalul, în rostul său eclesiasc atât de înalt și la un interval așa de scurt?

Intrebările noastre sunt la locul lor, căci un cardinal Roman nu se mobilizează așa de ușor și pentru fiecă fel de treabă, nici chiar atunci când—cum se spune în cazul de față—vine într'o vizită de agrement numai (?) și fără nici o calitate oficială.

Noi n'am grăbit să înregistrăm prezența cardinalului, invitat de *episcopatul* uniet, ca să viziteze „România”.

De ce tocmai „România” și nu singur pe unieții săi numai?

Noi punem întrebarea; și răspunsul încă-l avem, nu dela noi, ci dela coreligionarii săi dela Blaj, cari ne dau lămuriri de cari n'avem de ce ne îndoi. „Unirea” foaia blăjeană, iată ce scrie din prilejul primirii acolo, a cardinalului: că trecerea pe acolo, a cardinalului, e un semn de sus și o „chemare” la o „luptă a spiritului în folosul neamului”; iar ei unieții dela Blaj se găsesc în „rolul de stegari”, datori să înceapă „marea ofensivă pentru refacerea spirituală a nației noastre”, pentru a duce la „biruință adevărurile mântuitoare în sânul neamului...”, bine înțeles în legătură cu Roma.

Ne-am lămurit, credem, pe deplin.

Dar chestiunea poate fi discutată și chiar

trebuie. De aceea și scriem acestea.

Din prilejul unei provocații a episcopului uniet de la Lugoj, care voia să spargă frontul ortodox din orașul Brad prin infiriparea acolo a unei biserici de concurență și de vrajbă, am avut prilejul să ne spunem cuvântul, în fața locului, printr'o predică.

Ce-am spus atunci se potrivește și în cazul de acum, cu titlu de lămurirea problemei, în slujba căreia alergă printre noi trimișii papali, unul după altul.

Iată, ce spunea atunci¹⁾, la 2 VIII 1936.

Indepărtările Romei papale și ale satelișilor ei de la fundamentul Creștinismului care este singur Domnul nostru Iisus Hristos, sunt mult mai multe decât acelea, pe care le-am arătat în icoana de mai sus.

Ele sunt tot atâtea rane, din cari sângerează dela 1054 încoace, corpul mistic al lui Iisus Hristos, care este Biserica Sa. Noi, nu bucurosi am grăit de aceste rane, cari puroiază de veacuri multe, începând încă din vremea Corintenilor, cărora s'a nimerit de li s'a adresat, atunci, și sf. Climent episcopul Romei, cu cuvinte de împăcare a certelor dintre Corințeni.

Dar gândul sfântului Climent n'a rămas în moștenirea papilor de mai apoi, cari, prin dublul lor imperialism, spărgător de Biserică, au dat prilej și la alte desbinări.

Știm cu toți, că abuzurile multe ale papalității, au dus mai departe ruptura dela 1054, prin desbinarea creștinilor protestanți, adevărați protestatori împotriva abuzurilor papale și ale ierarhiei atârătoare de Roma. Așa s'a rupt de către Roma, după Protestanți, Anglicanismul.

Dar, minunată vrede a lui Dumnezeu: Tocmai în zilele noastre, când papismul se ține tare pe forturile sale înjghebate prin un imperialism condamnat de Hristos, Creștinătatea linde nacontenit spre o revenire la unitate de credință și bisericească. Ortodocși și Protestanți și Anglicani — văzând primejdia marelui fărâmișiri a Creștinismului și munca de șobolan a Sectelor, ivite din sânul Protostantismului, și a Filosofiei materialiste care sfârșeste în bolșevismul practic, — cearcă mereu o apropiere deolaltă, prin conferențe mondiale.

¹⁾ În broșura No. 2 din „Biblioteca protopopiatului Zarand” — Dr. Gh. Ciuhandu: Câteva cuvinte actuale despre sf. Biserică, tip. Brad 1937. Editura protopopiatul ortodox din Brad.

Numai Roma stă izolată, în trufia sa, auloritară și vinovată, neparticipând de loc la acele conferențe.

Ea nici nu poate să facă altfel! Ea e osândită prin sine însăși să rămână consecventă cu sine și cu răcirile sale.

Dar Conștiința creștină trece și va trece pe lângă izolarea papală, spre vremea, ce tot mai mult se apropie, a realizării prorociei Mântuitorului despre „o turmă și un pastor“.

Noi avem tare nădejde în această privință!

Nădejdea aceasta ni-o hrănim, nu numai din Sfintele Scripturi și din cunoașterea Istoriei bisericești, ci și din fapte mai mici și din altele mai nouă, din viața creștinească.

Incepem cu cele mai vechi.

A fost o vreme sfântă, când papii Romei au intrat în istoria Creștinismului ca *factor de consolidarea unității bisericești*. Din aceea epocă avem o serie de *papi sfinți*, în deosebire de papii epocii pornografice (dintre cari unul, Ioan XII, murise la 964, în patul unei femei măritate) și ai epocii de papi împărași sau *papi politici*.

Preotul ortodox, cunosător de trecutul Bisericii creștine, este cuprins de o puternică nostalgie după vremea, din care în sinaxarele orientale ortodoxe au intrat papi sfinți, cum au fost sfinții noștri: *Climent Romanul*, isgonit de împăratul Domițian în ținutul Hersonului, apropiat de pământul românesc și înecat în mare (prăznuit de noi la 25 Noemvrie); — sau ca sfințitul mucenic *Ipolit* papa Romei, mucenic înecat și el în mare, în vremea împăratului Claudu (prăznuit la 30 Ianuarie); — sau ca *sf. Silvestru* papa Romei, înfrumusețat cu „mult spor și înălțare spre bunătăți“, cum îi cântăm la 2 Ianuarie; — sau ca cel dintre sfinți Părintele nostru *papa Leon* al Romei, prăznuit de noi la 18 Februarie ca „îndreptător“ și „slăp al Ortodoxiei“, din vremea sinodului dela Halcedon, când „ca un soare cu totul luminat, dela apus ni-a răsărit“; — sau ca cel dintre sfinți Părintele nostru *Agaton* papa Romei, prăznuit la 20 Februarie, pe care Biserica ortodoxă îl înfățișează ca împărțitor al moștenirii părintești între săraci și ca făcător de minuni; — sau ca sfântul Părintele nostru *Martin Mărturisitorul*, papa Romei, prăznuit la 14 April, ca un „râu pururea plin de ape duhovnicești, slesnic care luminează lumea“, „învățător prea lăudat al învățării ortodoxe“, care pentru această vrednicie a suferit legături și surghiun, și el la Herson, pe vremea împăratului Constantin Pogonat.

Aceștia și alți papi ortodocși ai Romei vechi sunt podoaba Bisericii lui Hristos, și tot atâtia „meșteri înțelepți“, cari au stat — ei și Biserica lor Romană — pe temeliea lui Hristos, înafară de care nu poate să fie Biserica adevărată.

Câtă deosebire între Papii sfinți de odinioară, cari au fost ziditori înțelepți ai Bisericii pe peatra de temelie a lui Hristos, și între papii de mai apoi, pontifici tirani și suverani politici, înconjurați și sprijiniți de armate și de ambasadori și diplomați politici?!

Câtă distanță morală între acei Papi, cu autoritate morală de sfinți ai Bisericii creștine universale, și între urmașii lor, cari, pentru palama lor de slăpânire bisericească și politică, au spart, prin inovațiile lor, unitatea bisericească, clădită de înaintașii lor, și s'au exclus pe sineși din comunitatea duhovnicească a înaintașilor lor Sfinți?!

Dar, alături de Papii sfinți din cultul ortodox noi avem și câteva femei sfinte, tot din Roma: sfânta *Melania Romanca*, o mamă din vremea împăratului Onoriu, e prăznuită de noi la 31 Ianuarie, ca ajutoare și folositoare celor de prin închisori, care jertfise 120.000 de galbeni pentru biserică și mănăstiri. — Alta mamă, sfânta muceniță *Anastasia*, o văduvă care suferise martiriul sub împăratul Dioclețian, fusese și ea o mare filantropă creștină și o prăznuim la 22 Decemvrie. — Sfânta și mare muceniță *Anastasia* Romana din vremea împăraților Deciu și Valerian, o prăznuim la 29 Octomvrie, ca pe „odor al fecioriei, raiu închis, jertfă sfințită, lăcaș dumnezeesc și mireasă a lui Hristos“, pentru nemai nepomenitele chinuri, prin cari a fost trecută.

Aceste figuri Romane, de Papi sfinți și de femei sfinte, sunt gloria Bisericii universale, sunt temelii neclătite ale Ortodoxiei curate a Romei de odinioară; sunt un factor religios de dublă zidire sufletească pentru noi Românii ortodocși și legământ duhovnicesc sfânt, al Românilor, cu Ortodoxia pură a Romei de atunci.

Atâta ni este de ajuns, pe lângă originea și sângele prin care suntem legați, — nu de Roma papilor rățăciți, ci de Roma Sfinților universali și a împăraților, dintre cari străbunul Traian împăratul încă a ajuns, furișat, într'un sinaxar bisericesc și socotit ca intrat și el în Rai.

Noi Românii suntem mândri și de latinitatea noastră, care ne leagă de Roma *Cezarilor*, care însă nu este identică cu Roma papilor. Dar suntem mândri și de legăturile duhovnicești, pe care le păstrăm, în ritul nostru ortodox și prin bisericile noastre, peste capul papilor din epoca pornocratică și de Imperialism politic.

Noi trăim — și vom trăi deapănarea — prin slujbele noastre într'o curată comuniune sufletească cu acele figuri sfinte ale Ortodoxiei Romei de odinioară. Și, în urmărire, lăpădam pe greșitorii de mai apoi și pe ipochimenii și unellele papalității, pe cari acesta le întreține, în întreg Orientul creștin-ortodox ca și în România-mare, în slujba desbinării Bisericii lui Hristos și pentru a spori puterea nelegiuită, bisericească și politică, a papalității în lume.

Dar noi nu suntem singuri cari, pe deasupra rățăcirilor papalității, dorim restabilirea unității bisericești de odinioară în semnul vechei Ortodoxii. Noi ortodocșii avem alături de noi, în această privință, și pe alți creștini. Sunt o seamă de Protestanți și mai ales Anglicanii.

Pentru a nu lungi vorba de prisos, să ne gândim la lucruri și mai recente, când Biserica Marelui Britanic, Biserica anglicană, sfârșite cu râvnă vrednică de laudă, să între în legături cu Biserica ortodoxă în general, și, în special, cu Biserica română ortodoxă.

Nu de mult am avut prilejul să traduc din latinește, pentru marele public românesc, o strălucită predică prin care se apoteozează Ortodoxia, depe amvonul catedralei universității din Oxford, prin rostul părintelui George Leicester Marriot. Iar în zilele trecute, delegația Bisericii noastre — patriarhul Miron și episcopul Andrei al Aradului — a fost primită cu mari onoruri în Anglia, începând dela regele Angliei. Cu acel prilej, la întâlnirile cu Anglicanii, aceștia pentru a omăgia Ortodoxia, ceteau la întrunire din Sfinții Părinți vechi ai Orientului; iar episcopii și credincioșii angli-

cani, au cerut și primiți, în genunchi, binecuvântarea Patriarhului României, care a fost invitat și să celească Crezul ortodox în catedrala din Lincoln.

„Mare ești, Doamne, și minunate sunt lucrurile Tale*, pe care le pregătești, pe deasupra tuturor trufiilor și greșelilor omenești, pentru restabilirea unității sfintei Tale Biserici. Căci tu ai zis, sfintei Biserici ortodoxe, prin graiul evanghelistului Tău (Ev. Luca XII. 32). „Nu te teme, mică turmă, că bine a voit Tatăl vostru să vă dea vouă împărăția“.

Sfințirea Bisericii din Tălagiu

Sat mic, cu popor puțin și sărac, dar iubitor de cele duhovnicești și cu mare bucurie în suflet din pricina că, tocmai în mijlocul lor, s'a potrivit cea dintâi sfințire de biserică, pe Valea-Crișului alb, din partea P. Sf. Sale, fiu al acelulași ținut. În aceste câteva cuvinte se rezumă, sub aspect omenesc, tot praznicul dela Tălagiu, din ziua de 3 Octomvrie.

P. Sf. Sa a plecat, din prezludă, însoțit de o suită mai restrânsă, din care făcea parte și d. prof. Jean Boutière dela Universitatea Dijon din Franța. Bucuria celor din regiune a fost mare, având prilejul de a leși, oficial pentru întâia oară, în calea P. Sfinției Sale, la descinderea în Gurahonț, unde a fost găzduit în casa P. C. S. părintelui protopop Const. Lazar de acolo.

Relevăm aci prezența reprezentanților autorităților, încadrați de mult popor, cu prilejul sosirii în gară, dar și momentul următor. așa de frumos și de semnificativ: că, dela gară până la casa părintelui protopop, au fost alinași școlarii din localitate, întâmpinând pe P. Sf. Sa și pe distinsul Său oaspete francez, cu stegulețe în trei culori, — românesc și francez — în mâna fiecărui elev. Iar seara, în cinstea distinșilor oaspeți, corul bărbătesc dela Gurahonț li-a dat o serenadă, la care au participat, cu cântece în românește și în franțuzește, școlarii d'el director Savu Dorca, vrednic și vechiu dascăl, confesional odinioară, la care învășase „carte“ și P. Sf. Sa. Corurile au fost conduse amândouă, de d-l Savu Dorca.

A doua zi, după sosirea la Gurahonț, s'a săvârșit actul sfințirii bisericii din Tălagiu, după rânduiala obișnuită, asistând aproape tot clerul din acea regiune, dar la slujire au participat numai cinci preoți, pe lângă P. C. protopop al locului și diaconul ceremonial D. Dărău. Bucuria revederii P. S. Sale, ca arhieru acum, cu fiul ținutului din Valea-Crișului alb, i-a intraripat cuvântul sămănat în auzul și'n sufletele ascultătorilor Săi. Mare a fost și bucuria P. C. Sale părintelui protopop, ca și a cucernicului pr. Nicolae Hărăduțiu, parohul locului, după ostănelile lor.

În aceeași zi, P. Sf. Sa, însoțit de suita sa, din care făcea parte și d. profesor Jean Boutière, a vizitat biserică din Saturău, și pe credincioșii de acolo, între cari s'a născut. Iar Luni, după masă, a întors la reședință, cu sufletul plin de mulțumire, pentru slujba făcută Domnului și credincioșilor din rândurile cărora a pornit.

Mărgăritare

din scrierile sfântului Părinte filosof și martir Iustin

culese de preotul Ioan Nicorescu (Jabăr).

Între apologeții secolului al II-lea ocupă loc principal sf. Iustin, fost contemporanul sf. Policarp. El s'a născut în Flavia Neapolis a Palestinei — odinioară Sichem, iar azi Nablus, — pe la anul 100 d. H., din părinți păgâni. Fiind talentat, s'a dedicat studiului filosofiei, prin care doria să ajungă la cunoștința Filinței celei mai înalte și a Adevărului.

Pentru întâia dată a ascultat pe un Stolic, care nu învăța nimic despre o Filință mai înaltă, pentru că singur nu avea cunoștința de îlpsă.

S'a adresat apoi unul filosof peripatetician, din școala lui Aristotel, care vola să știe: cât îi plătește? S'a dus apoi la un pitagoreian, care l-a întrebat: dacă știe astronomie, geometrie și muzică, indispensabile unei filosofii mai înalte; neștiind acestea, l-a lăsat.

În fine, s'a dus la școala unul filosof platonian, pe care îl asculta cu drag. Ideile platonice l-au în-suflețit și credea, că prin acelea va ajunge la cunoștința Filinței celei mai înalte, la Dumnezeu. Atotputernicul însă a dispus altcum: ca tinărul prin Creștinism să ajungă la cunoștința Filinței celei mai înalte.

Șezând odată sf. Iustin pe țarmulul mării, precum însuși mărturisește (în Apologia sa l. c. I), a întâlnit un bărbat, pe care încă nu-l văzuse și nici nu l-a văzut mai mult.

Acela a început a vorbi cu dânsul și a trecut, în conversația lor, dela filosofii păgâni la profeți, bărbai înspraiți de Dumnezeu despre adevărurile dumnezeiești, în ale căror scrieri va afla el tot ce căuta. Iustin a primit sfatul și a început lectura Cărților sfinte, admirând statornicia martirilor creștini, persistând în rugăciune și contemplarea luminei dumnezeiești. El deveni creștin, pe la anul 133, și află în Creștinism împlinirea tuturor dorințelor sale după cari atât de mult însetoșase. Nu se știe, dacă a fost el și preot.

El a purtat și mai departe haina filosofică; pentru dânsul, Creștinismul, era adevărata filosofie. Afară de dânsul mai purtau toga filosofică și alți învățați ca: Aristide, Heracliu, Grigorie Taumaturgul și Tertulian.

Deaci începând, Iustin a pus în serviciu, știința, vleața și faptele sale într-o vestire și apărarea Creștinismului față de iudei, păgâni și eretici. El a întreprins lungi călătorii, în scop d'a cunoaște și pentru ca, dintre tinerii învățați păgâni, cu ajutorul filosofiei creștine, să-l aducă lui Hristos. Astfel a ajuns să fie un mislovat creștin, călător, în toga filosofică; de aci își are numele de „filosoful“.

În Efes a avut el o dispută publică cu iudeul Tryphon. A fost de două ori la Roma și probabil că aci a deschis și o școală. Tațian l-a fost elev. Aci a invins pe ereticul Marclan, Crescentiu și alți filosofi în dispute publice, predând scrisorile, pentru apărarea creștinilor, împăratului în Roma, unde dimpreună cu alți șase creștini a suferit moartea de martir, pe la anul 167, precum scrie Simeon Metaphrastul.

Iustin a scris două Apologii pentru creștinii, I. Apologia protii Iper Hristianon — Apologia I. pro Cristianis, în 68. capitole, scrisă în Roma și adresată

lui K. K. Antonius Pius și celor 2 feciori ai săi, Senatului și întregului popor Roman, între anii 138-150.

A II, scurtă Apologie (apologia Iper Hristianon, apologia secunda sive brevior) în 15 capitole, adresată Senatului roman, dar fără rezultat, căci după moartea lui Antonius Pius, Marc Aureliu a înscenat o și mai groaznică persecuție contra creștinilor. După o dispută a lui Iustin cu iudeul Triphon în Efes, care a ținut două zile, a compus Dialogul cu Triphon (dialogos pros Trifona Ioudaion — Dialogus cum Triphone, în 142 capitole.

Sf. Iustin ca scriitor se exprimă astfel:

1. *Despre Sf. Scriptură:* Scriptura e „cuvântul lui Dumnezeu și pentru filosofi de folos” (Apol. I. c. 33-36). „De demult au trăit unii bărbați, cari sunt mai bătrâni decât toți filosofii sfinți, drepti și lubiți ai lui Dumnezeu, cari însuși de Duhul sfânt, au vorbit și mai înainte au prorocit, ce astăzi s-a plinit și proroci s'au numit, a căror scrieri și astăzi sunt, din cari cetitorul, dacă crede, poate trage cel mai mare folos privitor atât la începutul cât și scopul și sfârșitul lucrurilor cât și la aceea ce tot un filosof trebuie să știe”.

„Spre a înțelege acestea toate, se recere iluminarea dumnezeiască, pentru aceea a zis cuviosul bătrân către Iustin: „Tu, mai înainte de toate, roagă ca să îți se deschidă porțile Luminei, căci nimeni nu poate cuprinde și înțelege aceste lucruri, căruia Dumnezeu nu-i dă înțelegerea și pe trimisul său”. (Dial. c. 7-3) Aceasta a făcut Iustin: „Și numai decât mi s'a aprins în inimă un foc și m'a umpliat o dragoste către profeți și acel bărbat, cari sunt amicii lui Hristos și pe această cale și cu aceste mijloace sunt eu un filosof”.

Scriptura nu se contrazice. „Dacă zici tu, că Scripturile se contrazic, greșești. Eu așa ceva nici n'am cugetat și nici am cutezat a grăi, ci dacă mi s'ar pune înainte o Scriptură, sau un loc din scriptură, care după înțeles, s'ar părea că-și contrazic, în acel caz, după ce sunt convins, că nici o Scriptură nu se contrazice față de alta, eu aș recunoaște, că nu înțeleg aceea Scriptură sau acel loc și d'aci înainte mi-aș da tot mai mare silință să conving pe acela, cari admit, că Scripturile se contrazic, ca și acela să cugete și creadă ca și mine”. (Dialog. c. 65.)

Despre Sf. Treime. Sf. Iustin distinge „pe Tatăl cel nefăcut, pe Fiul, care a existat mai înainte de toată faptura, și pe Duhul profetic, cărora se cuvine toată închinarea.”

„Deoarece noi nu negăm pe Dumnezeu, cine va putea să ni contrazică aceasta, cari ne închinăm Tatălui acestel lumi? Noi vom documenta, că Iisus Hristos e Fiul Dumnezeului celui adevărat, pe care noi am învățat a-l cunoaște; îl punem în rândul al doilea; precum și pe Duhul profetic în locul al treilea, pe cari după dreptate și rațiune îl adorăm.” (Apol. I. c. 13. conf. c. 6. Dialog. c. 61).

3. *Hristos — Dumnezeu și om.* a) „Logosul s'a născut mai înainte decât toată zidirea, cu o rațională (personală) putere din Dumnezeu, care se numește Majestatea Domnului, dela Duhul Sfânt; Fiul, Înțelepciune, Inger, Dumnezeu, Domn și Cuvânt. El s'a născut așa, precum focul se aprinde dela alt foc, fără ca acel foc, din care s'a aprins, să se micșoreze, — dimpotrivă să rămână tot mai departe ca acel foc și anume așa fel, ca acel foc, luat să lumineze el slu-

gur, fără ca acel foc, din care s'a luat să se micșoreze.” (Dialog. c. 61).

b) „Acest Logos s'a născut om, după voința lui Dumnezeu Tatăl, pentru oamenii creștini și pentru surparea demonilor, ca să ia parte la suferințele noastre și să ne mântuiască”. (Apol. II. c. 6. 13).

El a activat mai înainte de a lua corp omenesc ca „Logos spermatikós”, luminând pe oameni spre cunoșterea lui Dumnezeu și la bine îndemnând. „Eu mărturisesc, că pentru aceea mă rog și lupt cu fiecare pentru cinste, ca să mă dovedesc adevărat creștin; nu pentru că principiile lui Plato sunt față de învățăturile lui Dumnezeu, ca ceva străin, dar nu contrar; nu însă într-o toată consunătoare, întocmai ca acelorlalți, a stolcilor, poezilor și istoricilor”.

4. *Învățătura despre om.* a) Pentru vola omului s'a făcut lumea. „Noi suntem informați, că Dumnezeu, în bunătatea Sa, a creat la început toate din materia neformată, pentru vola omului”.

b) *Dumnezeu susține lumea numai pentru voința omului.* „Dumnezeu scutește lumea de perzare și descompunere, pentru voința Creștinismului, pe care motiv se razimă întrebarea: Pentru ce susține Dumnezeu lumea mai departe”. (Apol. II. c. 7.) Dumnezeu susține lumea numai pentru creștin”. (Herma, vis. pastor II. c. 4.)

Conferința catihetică a protopopiatului Arad

de, Pr. V. Mibușiu.

Joi în 30 Septembrie a. c. s'a ținut în Arad obișnuita conferință catihetică anuală a preoșimii din tract, sub prezidenția P. C. părinte protopop Traian Vășianu. Au luat parte 38, adică aproape toți preoșii din protopopiat, dovedindu se astfel că ei însăși preoșimea simte necesitatea practică a acestui fel de conferințe.

Pentru conferință s'au lucrat de către preoșii trei teme. Jumătate din Preoșime, una practică „Prinderea lui Iisus în grădina Ghetsimani”, iar ceilalți jumătate două lucrări teoretice: 1) Cum să procedeze catihetul, ca școlarii să nu uite rugăciunile învățate? (și 2.) Ce cântări să se ia la predarea Religiei, în fiecare clasă (I-VII) primară?

Toate trei temele au fost lucrate, cu silința de a contribui—fiecare pe măsura puterilor—la ajungerea rezultatelor cât mai bune, practice și ducătoare la scopul urmărit prin catehizare în școala primară.

Ca și concluziuni, în urma discuțiilor angajate asupra temelor teoretice, conferința a adoptat următoarele. Convingerea școlarii despre necesitatea și folosul rugăciunii, explicarea rugăciunii potrivit vârstei școlarii, pronunțarea corectă a textului, memorizarea și repetiția cât mai deasă a rugăciunilor la școală, îndemnul părinților—prin predici și în particular—de a se ruga împreună cu copiii, apoi prilejul cât mai des, oferit școlarii, de a participa activ, prin rostirea de rugăciuni, la serviciile divine publice și particulare.

Cât privește a doua lucrare, cea teoretică, conferința a hotărât ca, în baza lucrărilor scrise și în baza principiilor indicate prin discuțiile angajate, să se întocmească un program de cântări, în cadrul căruia să se orienteze fiecare catihet.

Tema practică, a Jus la concluziunea—cunoscută de altfel—că nu-i iertat catihetului să se mulțumească a fi numai un simplu instructor, ci are să fie mai ales un bun educator, dând însuși elevilor săi prilej, pentru acte de virtute și dragoste creștinească, prin ținuta sa în și afară de școală.

Conferința se încheie prin inimoasele cuvinte ale P. C. părinte protopop, care în numele Domnului nostru Iisus Hristos roagă pe Cucernicii Preoți: să pornească la datoria catehizării, punând în practică sfaturile și învățămintele desprinse în cadrul conferinței, împlinindu-și această datorie cu un adevărat zel apostolic.

Numai lucrând astfel, vom ajunge să-i dăm Patriei noastre o generație de fii credincioși, activi, iubitori și apărători ai Bisericii și neamului. Ajută-ne Doamne!

Religia creștină este dumnezească în Autorul ei

de Pr. Dr. Teodor Potcaș.

II.

Domnul Iisus remarcă Dumnezeirea Sa în toate manifestațiile Sale. Când odata a muștrat sever pe iudei pentru necredința lor înaintea unei imense mulțime de oameni și zice: „*Cine dintre voi poate să Mă dovedească de păcat?*” (Ioan VIII. 46), a tăcut mulțimea întreagă și nimeni nu L-a putut acuza pe El, deși erau prezenți numeroși dintre pizmașii Lui. Nu, fiindcă nici măcar un dram viața-L umană era nu într'atât pământească, cât incomparabil cerească! Viețuia doar din ofranda primă de la oameni cordiali, devotați, filantropici, caritativi. Huma sterilă sau fundul corabiei era patul Său, căci: „*Fiul omului nu are unde să-și plece capul.*” (Matei VIII. 20). El caută slava Tatălui Său și nu Se îngrijește de a Sa. (Ioan VIII. 50). Fiindcă împărăția Lui nu este din lumea aceasta. (Ioan VIII. 36). De aceea, când norodul a voit să vină și să-L ia cu sila, ca să-L ridice împărat, El S'a retras înapoi singur în munte. (Ioan VI. 15). Toată viața-L pământească se poate rezuma în aceste cuvinte mult expresive: „*a umblat din loc în loc, binefăcând și vindecând pe toți cei asupriți de Diavolul — pentru că Dumnezeu era cu El.*” (Faptele X. 38). Singura vocațiune și misiunea vieții Sale pământești a fost: „*Să binevestească săracilor, să tămăduiască pe cei zdrobiți cu inima, să propovăduiască celor luați rob. desrobirea, și celor orbi căpătarea vederii, să dea drumul celor apăsați, și să vestească anul plăcut Domnului,*” (Luca IV. 18, 19) „*a îndrepta pe cei păcătoși; a Se ruga nopți întregi pe cutare munte; a vindeca pe cei bolnavi; a învia pe cei morți; a copleși cu binefaceri trupești și sufletești pe toți, încă și pe inamicii Săi!*”

Nenumărate și nemai auzite sunt inimile făcute de El. Atinge numai ochii celor orbi și văd; urechile celor surzi, și aud; limba celor muși, și vorbesc. Ba încă și ciucurii hainei Lui tămăduesc boale invinde-

cabile, dacă se ating cu credință, cu speranță și cu încredere deplină. (Luca VIII. 44, 48). Prin voia Sa dumnezească: apa se preface vin; pâinile se înmulțesc, încât numai cu două sătură mil de oameni flămânzi. Prin cuvântul Său dumnezeesc furtuna mării se potolește și valurile se retrag în repaos lin. Bolnavii se vindecă, fără să meargă la dânsii, sau să-i vadă fățiș; morții înviază, dacă-i atinge numai cu mâna Sa; Lazăr, care de patru zile a zăcut în sicriul suteran și mirosul putregiunii se simțea deja dinspre cadavrul său, la o singură chemare a Domnului Iisus iese din mormânt.

Dar cine ar putea enumera toate minunile Domnului Iisus Hristos! Acestea se întâmplă nu într'un singur loc, ci în foarte multe locuri; nu în cutare colț al Iudeei, ci și în însăș capitala Ierusalim; nu în taină, ci fățiș, înaintea multor mil de spectatori, în prezența pizmașilor adversari ai lui Iisus; Cărturari, Farisei, Saducheii, cari au disputat multe din aceste minuni, dar nu le-au putut nega! (Ioan IX. și XI). Pentru aceea Domnul nostru Hristos le-a spus absolut sincer: „*V'am spus-o și nu credeți. Lucrurile pe cari le fac în numele Tatălui Meu: acestea mărturisesc pentru Mine. Iar dacă le fac, deși nu credeți în mine, credeți în aceste lucruri, ca să știți și să cunoașteți că Tatăl Meu este întru Mine și Eu întru El.*” (Ioan X. 25, 27, 28).

Când numai după aparență situația se formează așa, ca și cum Iisus ar cădea victimă puterii covârșitoare a circumstanțelor ostile; când pe buza Lui tace verdictul dispunător și-L încătușează mâini arbitrare, El pălmuesc, El brutalizează și-L răstignesc: atunci se relevă încă și mai remarcabil substanța-L dumnezească. Doar aparența e înșelătoare! Adică El, nici între suferințele zilelor din urmă nu e victima circumstanțelor ostile, ci Stăpânul situației. Toate se întâmplă nu în contra voinței Sale, ci direct din voia Sa și după consimțământul Său exprimat concret: „*Eu Imi dau viața Mea, ca iarăși s'o iau. Nimeni n'o ia dela Mine, ci Eu dela Mine o pun; Putere Eu am ca s'o pun și putere am iarăși s'o iau.*” (Ioan X. 17, 13).

El însuși a stabilit locul morții Sale. Încă pe timpul călătoriei Lui în Galilea „*am venit la El unii din Farizeii și I-au zis: Ieși și Te du de aici, că Irod vrea să Te ucidă. El le-a răspuns: Duceți-vă și spuneți vâloilor aceleia: Iată, Iată, isgonesc demonii și săvârșesc minunile astăzi și mâine, iar în ziua a treia sfârșesc, însă și azi și mâine și în ziua următoare trebuie să călătoresc, fiindcă nu este cu putință să p'ară prooroc: afară din Ierusalim.*” (Luca XIII. 31—33).

Și precum alesese locul însemnat pe seama morții Sale, așa a determinat și timpul morții Sale. Când mai marii preoților și bătrânii poporului iudevesc s'au adunat în curtea arhiereului Caiafa și împreună s'au sfătuit să prinză pe Iisus cu perfidie și să-L omoare, aduseră deciziunea, ca aceasta să se întâmple

„nu în sărbători, ca să nu se facă turburare în popor” (Matei XXV. 5). Dar Domnul Iisus a binevoit ca moartea Sa, fiind Noul Testament prin sângele Său, să se întâmple la importanta aniversare a liberării crâncene a Vechiului Testament. Pe timpul Paștilor dete deci ocaziune pizmașilor Lui la aceea ca să-L prinză și aceia fuseră constrânși să se acomodeze planului lui Hristos, uitându-le pe ale lor!

Într'adevăr, bine s'a întâmplat după aceea, ca Acest Învățător dumnezeesc, Acest făcător de minuni, Doftorul bolnavilor și Prietenul păcătoșilor, S'a tărât în fața sinedriului, S'a biciuit, S'a torturat și S'a răstignit ca un criminal! Căci toate acestea s'au întâmplat pentru aceea, ca să se împlinească ceea ce au prezis profeții, sibilele și ceea ce Insuș a spus despre Sine, că „va fi dat în mâna păgânilor și va fi batjocorit și va fi înfruntat rușinos și va fi scuipat, Și după ce îl vor biciui, îl vor ucide; dar a treia zi va învia”. (Luca XVIII. 32, 33). Da, cu toată paza iudeilor „ca nu cumva ucenicul Lui să vie și să L fure și să spună poporului: s'a sculat din morți.” (Matei XXVII. 64), a treia zi a înviat din morți și după terminarea capodoperei Sale de răscumpărare și mântuire S'a înălțat la cer triumfător, glorios.

Frate creștine! Cine examinează atent toate acestea și le cumpănește cu inimă curată, imposibil e să nu exclame împreună cu căpitanul Longhin: „Cu adevărat Omul acesta era Fiul lui Dumnezeu!” (Marcu XV. 33). Acest Nazaritean Iisus a fost nu numai Om, nu numai înțelept genial incomparabil, ci Dumnezeu adevărat egal în ființă cu Tatăl și cu Duhul Sfânt (Ioan X. 30), precum Insuș a mărturisit despre Sine.

Domnul Dumnezeu Iisus Hristos răspândește permanent între noi împărăția Sa cu suveranitatea dreptății și iubirii Sale, până când toate națiunile de pe pământ nu vor fi ale Lui, Care va împărți etern, până când nu va sosi timpul oportun, când orice conflict rebel și disputabil va aplana răspunsul la întrebarea; „Ce este porunca Domnului Hristos cu privire la asta?”; până când oamenii nu vor învăța pretutindeni că fericirea lor personală și prosperarea neamului atunci este cea mai complectă dacă proclamă peste sine de împărat pe Domnul Hristos și se supun Lui neconțenit cu omagiu, devotament și adorație perfectă, ca unui Dumnezeu aderat!

Dogma răscumpărării

După mitropolitul Antonie al Chievului

Traducere de Pr. A. Cuznețov

VII

Dați-mi voie, va putea să oblecționeze cetitorul — sunt gata să-mi însușesc și eu acele păreri, dacă prin suferințele fizice ale lui Hristos n'ar fi și vărsare de sânge, lovitură și moartea fizică. Iar dacă El ar fi primit moartea, însă nu prin răstignire, ci prin altceva, dar tot atât de greu și rușinos în ochii lumii, oare atunci răscumpărarea noastră ar mai fi avut loc? Dar, oare, ea a putut să fie fără suferințele fizice și fără moartea Răscumpărătorului? de exemplu, fără durerile lui sufletești, pe care El le simțea dela începutul vieții sale pământești și mai ales în grădina Ghetsmani în noaptea trădării? Și încă ceva: Dați prea puțin însemnătate păcatului lui Adam, și mai

mult păcatelor, mai bine zis păcătoșeniei flecărui om; dar oare nu de Adam zice Apostolul: „În El am păcătuit noi toți”?

Aceste oblecțiuni trebuie să le considerăm ca juste și nu putem să nu le dăm explicația cuvenită. În primul rând analizăm cuvintele Apostolului Pavel către Romani | 5, 12. | : „Pentru aceea, precum printr'un singur om a intrat păcatul în lume și prin păcat moartea: și așa la toți oamenii moartea a trecut într'acela, prin care toți au păcătuit”. Oare expresia „prin care” se referă la Adam? Nu se știe la cine se referă pronumele care? la „un singur om?” (atunci combinația cuvintelor ar fi prea depărtată); la „lume”? (e posibil) la „moartea?” (asemenea e posibil, pentru că în grecește moartea, *thavatos* este de gen bărbătesc).

Ținând seamă de traducerea rusească, îndată observăm nota cu pricină în care, cum am spus deja de mai înainte, se cuprinde comentarea catolică și protestantă: „pentru că în el toți au păcătuit”. Dacă această explicație ar fi corectă, atunci ea ar putea să servească ca principala și singura bază pentru teoria juridică, care atribuie lui Dumnezeu însușirea de răzbuțitor. „Adam este ca un izvor infectat, din care provine apă stricată” etc. Dar lertați-ne, una este izvor și alta este apă; oamenii vii moralmente sunt responsabili. Noi nu după dorința noastră suntem strănepoți ai lui Adam; de aceea, de ce purtăm vina neascultării lui? Chiar pentru ca să ne însușim Răscumpărarea lui Hristos ni se cere multe fapte bune, mult merit; ea e cum se face, de condamnarea oamenilor, pentru vina lui Adam, a căzut asupra tuturor, fără vina lor personală? Chiar Apostolul a zis: „Că darurile s'au vărsat în mai mare prisosință, decât condamnarea” | Rom. 5, 15: |

La fel explică și felicitul Teodoret. Va să zică: Adam n'a fost așa de vinovat în păcătoșia noastră, și chiar dacă n'am fi filii lui, totuși, cu siguranță am fi păcătuit. Astfel trebuie să ne gândim, că nu din aceea că noi nu suntem filii lui Adam—având chiar o dispoziție bună a voinței noastre—devenim păcătoși ci pentru că Atotștitorul ne dă viața, socotindu-ne oameni (iar nu ingeri); că El a prevăzut voința flecărui din noi, care, în esența ei, nu e rea, ci neascultătoare și trufașe. Deci însăși viața noastră, ca atare, cere o școală de corecționare, în care școală reușesc aproape toți elevii, cărora soarta li-a hărăzit să facă un curs complect, adică să trăească până la adânci bătrânețe (chiar în credința păgână). — Aleșii lui Dumnezeu ajung la această înțelepciune din tinerete, anume: acei pe care Pronia Dumnezească l-a adus la învățătorul cel cereșc sau la conlucrătorii Lui. În general trebuie să spunem, că traducerea în limba rusă a epistolei către Romani a Ap. Pavel, în mai multe locuri, nu e corectă, Apostolul Pavel face deosebire între evenimentul căderii lui Adam, ca mijloc, ca o cale, prin care păcatul lui Adam a devenit cauză. În primul caz Ap. Pavel folosește expresie *dei* (prin); iar unde păcatul lui Adam devine cauza stricăclui naturii omenești și a morții, acolo el folosește cazul dativ, latinește „ablativus causae”.

Acum să spunem ceva și despre răstignirea Domnului și moartea Lui de trei zile.

Lăsăm la o parte punctul de vedere al nostru ortodox și, deocamdată, adoptăm punctul de vedere juridic. Aderenții acestuia susțin, că pentru lertarea lui Adam din partea lui Dumnezeu, se recer cele mai

groaznice suferințe ale Fiului lui Dumnezeu. Să fie așa? Dar de ce se cere chiar restignirea pe cruce și moartea chiar de trei zile? În ce constă prețul meritului: în suferințele fizice, — sau în tortura sufletească? Și dacă ar fi avut loc primele, fără cele din urmă, cum de mai multe ori s'a și întâmplat la săvârșirea vieții mai multor martiri, cari în decursul torturii fizice și a morții, în loc să se întristeze, se bucurau: atunci tot așa ar fi fost mare și mântuitor, chiar din punctul de vedere al pedepsei, meritul lui Dumnezeu-Omul. Ipoteză costă prețul principal al suferințelor Lui? Desigur, în suferința Lui sufletească. Noi o înțelegem ca o dragoste compătimitoare către omenimea păcătoasă, dar nici unii și nici alții, cum văd eu, nu pot da alt răspuns la întrebarea pusă. Atunci ce însemnătate are, în cazul de față, faptul răstignirii pe cruce batjocura din partea evreilor și însăși moartea Domnului? De sigur, foarte mare, dar clarificarea ei, noi o facem prin răspunsul la o altă întrebare.

Admitem pentru un moment, că Dumnezeu a îndurat cele mai grele suferințe numai în sufletul său, de exemplu, în timpul rugăciunii de împăcare a Fiului Sale (f.ți atenți la expresia aceasta, din Trilog): „Iar după ce S'a despărțit de trupul Său, S'a coborât în Iad, pentru a predica celor răposați; și iarăși s'a întors pe pământ, înviat din morți“. Ar fi putut atunci cineva (fie chiar dintre teologi) să-și imagineze profuzimea acestor patimi și să pătrundă acea unire internă a sufletului Lui cu toată firea omenească, cu toți oamenii, pe care i-a plăns El atunci în rugăciunea Sa, ca o mamă care plânge pe fiul său pierdut moralmente (amintește-ți de tabloul din Gogol)? Și dacă unul dintre creștini știe numai de suferințele sufletești ale Mântuitorului, iar altul care a ascultat evanghelia Patimilor și-ar închipui suferințele răscumpărătoare ale lui Dumnezeu-Omul numai ca o sumă de suferințe fizice și ca o batjocură suferită (cum au îndurat sute de martiri) și atât: atunci, totuși, ultimul cu siguranță ar premări cu mai multă recunoștință patimile Lui; cu mai mare umilință ar plânge fiecare om moartea Lui, de cât primul. De ce este așa? Pentru că natura noastră este așa de crudă, așa de supusă senzației fizice și fricii de moarte, încât pătrunderea cu mintea a suferințelor curat sufletești, cari erau la Hristos în deplângerea păcătoșeniei altuia, ar fi atât de grea, dacă acelea n'ar fi fost împreunate cu suferințele fizice și cu ofenzile deaproapelui. Adeseori se întâmplă că omul e cuprins de tristețe El începe cu plânsul și jalea. Suferințele în grădina Ghetsmani nu le-au înțeles nici chiar martorii Petru, Ioan și Iacob adormiți de trei ori în decursul rugăciunii lui Hristos. Deasemenea, prea puțin au apreciat suferințele nașterii pastorale a discipolului său. Pavel și mai ușor s'au închinat înaintea misterului și impozanței.

Aduceți-vă aminte de plângerea lui Pavel (2 Cor. 12. 15.) „măcar că mai mult iubindu-vă pe voi, mai puțin sunt iubit de voi“; (11. 20.) „Că suferiți de vă robește cineva pe voi, de vă mănâncă cineva, de vă ia cineva al vostru, de semețește cineva, de vă bate cineva peste obraz“.

Astfel suferințele și moartea fizică erau necesare pentru Hristos înainte de toate pentru aceea, că *credincioșii să poată prețui puterea suferințelor Lui sufletești*, cari fără îndoială erau mai puternice decât suferințele trupesti, de cari se cutremură ascultătorii evangheliei.

Însuși Dumnezeu și Apostolii, în primul rând, arată înseamnărea răstignirii Lui pe cruce (Ioan 12. 32.) „Și Eu de Mă voi înălța de pe pământ, pe toți voi trage la Mine“; (8. 28.) „Când veți înălța pe Fiul Omului, atunci veți cunoaște cine sunt Eu“; Ioan 3. 14. „Și precum Moisi a înălțat șarpele în pustie, așa se cade a se înălța Fiul Omului, ca tot cel ce crede întru El, să nu piară, ci să aibă viața de veci“.

Cronică

Deschiderea anului școlar la Academia teologică, s'a făcut Joi trecută (7 Oct.), în prezența P. Sf. Sale Părintelui episcop Andrei, asistat de consilierii eparhiali, prezenți încă dela serviciul religios, săvârșit în catedrală de către I. P. C. Sa. pâr. rector Dr. T. Botiș și PP. CC. profesori Dr. Gh. Popovici și Dr. Simeon Șiclovan. În sala Academiei, părintele rector a ținut un discurs inaugural, la nivel, despre trecutul școlii și misiunea celor chemați a se forma sufletește, aici, pentru a răspunde tuturor postulatei misiunii sfinte preoțești. Prea Sfinția Sa Părintele Episcop a răspuns printr'un cuvânt înălțător de suflete, improvizat, pe care regretăm de a nu-l avea și pentru cititori. Nădăjduim, însă, să-l putem reface într'o schiță, măcar sumară, pentru numărul viitor, mulțumindu-ne aici cu simpla înregistrare a faptului. Studențimea a colaborat la această festivitate prin cântări corale religioase și prin cuvântul studentului în Teologie Gheorghe Păiușan din anul IV. care a răspuns cu temei, mulțumind P. Sf. Sale Părintelui Episcop și părintelui rector, făgăduind, în numele colegilor săi, o vrednică urmare a sfaturilor primite. Semnalăm aci, ca element nou în viața școlii, că inaugurarea anului școlar a fost precedată de spovedirea și cuminecarea tuturor studenților veniți la cursuri.

D-l prof. Jean Boutière, oaspete prețuit al P. Sf. Sale Părintelui Episcop ca și al Românilor de aici, trăit între noi trei săptămâni, a plecat Marțea trecută, însoțit de P. Sf. Sa până la Timișoara, pentru a lua de acolo drumul mai departe, spre: București — Iași — Varșovia și Franța, unde, la Toulouse, îl așteaptă și o mamă iubitoare. La despărțire s'a resimțit, că D-sa lasă între noi o parte din sufletul său și că duce, în schimb, toată dragostea și considerația noastră, a celor cari i-am primit făgăduințele unei revederi, poate chiar la primăvară. Rămânerea D-Sale printre noi, luând contact social cu intelectualii români arădăni și mai ales și cu poporul nostru dela munte, cu limba și calitățile lui, — va trece, desigur, dincolo de domeniul sentimental, pentru a face bune servicii atât Țării, cât și Științei românești. Și, firește va intensifica, din amândouă părțile, dorința revederii.

„Cardinalul Eugen Tisserant la noi“ — așa trimbajează, cu titlu de o șchioapă, foaia dela Blaj, venirea printre Români, a încă unui trimis papal, — acesta d'acum d'abia la câteva zile după celalalt, — cel de acum fără nici o calitate oficială, se zice. Cardinalul

e „îndrumătorul și sufletul Congregației pentru biserica orientală” unietă din lumea întreagă. Și, bineînțeles, nu vine numai într-o vizită de agrement cum s'ar spune, ci ca să vădă: cam ce-ar mai fi de acaparat în România asta mare. Pricepem bine ce este dreptul oaspelelui în această țară mai mult ca ospitalieră, care a deschis frontierele sale tuturor agenților, începând cu reprezentanții „umanitarismului” cei cu „drepturile omului” și continuând cu inspectorii curenți ai sectelor. Și-atunci, nimic nefiresc, că un cardinal al Romei vine și Sfinția Sa, în România ospitalieră. Dar lucrul e prea neobișnuit, să vină fără treabă (adică neoficial). Dăm oaspelelui ceea ce se cuvine. Dar, totuși, nu putem să nu vedem — în aergările cardinalului, pe urmele nunțiului papal, d'abia cu interval de zile numai — că avem de a face cu socoteli ale politicii papale, dornică de cuceriri. Ceea ce egaleză cu o provocare, măturisită deschis de organul blăjean. Că adică te Dumnealor și-au luat „rolul de stegari, în sinul românismului”, cari „vor să ducă” la biruință „adevărurile mântuitoare” între Români; drept care izbândire, Stințiile lor se rostesc așa: „*trebuie să începem marea ofensivă pentru refacerea spirituală a națiunii noastre*”. Adică s'o bage, de tot și pe toți, în jugul papalității.

Mulțumim pentru sinceritatea care ne desleagă de orice considerații, în fața unor asemenea provocații. Vom trage, pe rând, concluziile. Și vom continua cu cele ce începusem a publica în aceste coloane.

Informațiuni

Congresul anual preoțesc al Asociației „A. Șaguna” este proiectat a se ținea, în ziua de 1 Noemvrie, la Târgu-Murăș, unde în ziua premergătoare se va ținea o mare adunare antirevizionistă. Decl. două motive, pentru cari să trebulască a participa oricare preot are posibilitatea și mai ales delegații celor 15 desparțăminte ale secției Clerului din eparhia Aradului.

Comunicat (No. 6340/1937)

La dorința Arhiepiscopiei din Sibiu, sub a cărei ocrotire apar foile „Lumina Satelor” cu suplimentul ei „Oastea Domnului”, se aduce la cunoștința Clerului, ca se vor pune străduințe tot mai mari pentru buna redactare a celor două foi religioase pentru popor, bine cunoscute și apreciate prin abonare și în părțile acestei eparhii.

Atragem și Noi atenția asupra lor, de a fi abonate mai ales acolo, unde avem creștini grupăți în „Oastea Domnului”, pentru a împiedeca răzlețirea după rătăcii și pentru a concentra pe „ostași”, în jurul acestor organe bisericești.

Arad, la 24 Septemvrie 1937.

Consiliul eparhial ort. rom. Arad

Licitație minuendă

Pe baza devizului aprobat de Ven. Cons. Eparhial Arad se publică licitație minuendă cu oferte închise pe 17 Octomvrie ora 3 după masă pentru desfacerea tablă vechi și înlocuirea cu tablă nouă galvanizată No 18, de pe acoperișul sf. biserici din Olari, cu prețul de strigare 65 170 Lei. Are 190 m². În următoarele condiții:

1. Licitație verbală nu se admite,

2. Ofertanții maieștri tinichigii vor depune în numerar sau efecte publice 5% din prețul de strigare.

3. Ofertantul pe care va rămâne licitația va plăti 1000 lei pentru facerea devizului.

4. Spese de deplasări nu se pot cere.

5. Consiliul parohial fără considerare la rezultatul licitației va putea încredința lucrarea aceluia dintre ofertanți în care are mai multă încredere.

Consiliul parohial Olari.

Licitație minuendă

Consiliul parohial ort. rom. din Târnăvița județul Arad, în baza planului și devizului de spese aprobat de Ven. Consiliu Eparhial cu Nr. 3948/1935, prin aceasta publică licitație minuendă cu oferte închise pentru darea în întreprindere a edificării din nou a bisericii din susnumita comună, pe ziua de 17 Oct. 1937 ora 12 a. m. în localul școlii primare din Târnăvița.

Biserica este a se edifica din lemn.

Condițiunile de licitație și caetul de sarcini se pot vedea la Oficiul parohial.

Concurenții vor depune înainte de licitație vadiul de 10% din prețul de strigare.

Spesele pentru prezentare la licitație îi privește pe concurenți.

Târnăvița, la 3 Octomvrie 1937.

Consiliul parohial.

CONCURS

Conform hotărârei Veneratului consiliu Eparhial Nr. 6588,937, îndeplinirea postului de capelan, temporal cu drept de succesiune pe lângă parohul Ion Popovici, din Berechiu Protopiatul Ineu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela apariția în „Biserica și școala”.

Venitele împreună cu acest post sunt următoarele:

1. Uzufuctul întregii sesiune parohiale de 32 jugăre pământ arabil.

2. Stolele și birul legal, care se induce în concurs din oficiu.

3. Folosința casei parohiale.

4. Salariul întreg dela Stat rămâne parohului Ioan Popovici.

5. Toate dările către Stat și comună după sesiune și casa parohială și întreg beneficiul parohial le va suporta capelanul ales.

6. Alesul va predica regulat în biserică și va catechiza în toate școlile primare din comună, fără alte remunerațiuni.

7. Va conduce oficiul parohial și va face toate socoțile regulat în fiecare an, la timp.

8. Va îndeplini toate funcțiunile din parohie.

Parohia e de clasa III. Cei ce doresc a reflecta la acest post se vor prezenta într-o duminică sau sârbătoare în timpul concursului la biserică spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice. Cererile de concurs însoțite cu documente necesare adresate consiliului parohial din Berechiu se vor înainta Prea Sf. Sale Păr. Ep. Dr. Andrei Magier în termenul concursual. Berechiu la 19 Septemvrie 1937.

Ioan Popovici

președintele consiliului parohial.

În coințelegere cu
Mihai Cosma Protopop.